

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Windpark N33
Postbus 223
2250 AE VOORSCHOTEN

Betreft: zienswijze m.b.t. conceptstartnotitie Reikwijdte en Detail Windpark N33

Meeden, 20 november 2011

Geacht college,

Met deze zienswijze vertegenwoordigt de Stichting Platform Tegenwind N33 (het Platform) alle mensen die de bijgevoegde machtigingen hebben ondertekend.

Ons verzoek is om deze zienswijze op te nemen in de definitieve notitie.

Algemeen

Omdat het Rijk al een Ontwerp Tracé Besluit voor de verbreding van de N-33 heeft vastgesteld is dat project in een zodanig concreet stadium dat het voor de plaatsing van de windmolens moet worden meegenomen in de (cumulatieve) effecten op milieu- en natuurgebied, zoals geluid (ook het laag frequent geluid!), landschap, flora en fauna (vooral vleermuizen en roofvogels).

Het lijkt ons onbestaanbaar dat een Rijksinpassingsplan Windpark N33 wordt vastgesteld voordat de structuurvisie Wind op Land is vastgesteld. Het RIP ontbeert dan een deugdelijke ruimtelijke onderbouwing en er kan geen antwoord worden gegeven op de vraag waarom er een windpark langs de N33 zou moeten komen.

Wij willen u ook het volgende voorstellen.

Aangezien een groot deel van de bijna 30.000 mensen in allerlei opzicht hinder zullen hebben bij de geplande plaatsing van de windmolens is het een eis dat naast de gebruikelijke inventarisatie van effecten, ook een GES-analyse wordt opgesteld voor het gehele gebied op alle sectoren en facetten! Op deze wijze kan geobjectiveerd inzicht ontstaan in dit type gezondheidsrisico's. In het bijzonder voor de opzet van dit onderzoek zou –onder vooraf af te spreken condities- een klankbordgroep kunnen worden gevormd. Dit is een betere vorm van omgevingsmanagement voor een dergelijk project.

Na informatie informatie te hebben ingewonnen hebben bij de Cie-mer, blijkt dat zij hier ook voorstander van zijn.

Veiligheid

In de startnotitie wordt gesproken over de veiligheid bij het plaatsen en het in werking hebben van turbines. In de notitie wordt alleen gesproken over omwonenden, verkeersdeelnemers en arbeiders in de nabije omgeving van de turbines. Deze setting is te vaag en ontoereikend te noemen.

Ons gebied wordt gekenmerkt door vele zichtbare en onzichtbare risicobronnen, zoals gasleidingen, scheepvaart, wegen en spoorwegen met transport van gevaarlijke stoffen, hoogspanningslijnen, Nedmag, de biovergiftingsinstallatie en RWZI. Het afbreken van bv. een rotorblad kan grote gevolgen hebben (domino-effect). Zo dient het plaatsgebonden risico maar ook het groepsrisico, incl. domino-effect te worden onderzocht. In de Startnotitie is niet genoemd de spoorlijn Veendam-Zuidbroek.

Er zal zeker onderzocht moeten worden welke gevaarlijke stoffen over deze lijn worden getransporteerd en welke voornemens Prorail in de toekomst heeft met deze lijn.

Klimaat

Onderzoek de effecten die windmolens kunnen hebben op het lokale klimaat.

Sociaal economische aspecten

Door de komst van het park zal de waarde van woningen beduidend minder worden; de mogelijkheid dat deze niet meer verkocht zullen worden is reëel. Dit kan grote gevolgen hebben voor de eigenaren. Op welke wijze denkt men deze sterk benadeelde partij te compenseren? Hoe gaat men om met individuele noodgevallen? Alleen al het bekend maken van de plannen heeft tot de nodige schade geleid. Op welke manier denkt de overheid hier haar burgers te beschermen?

Er zullen weinig nieuwe initiatieven worden genomen in dit gebied. De komst van al die turbines zet een rem op de ontwikkelingen in het Oldambt en het veenkoloniale gebied. Ons gebied heeft al de status van krimpgebied, door deze plannen zal de krimp verder toenemen en dat kan leiden tot economische gevolgen. Veenwolde is een beoogd industriegebied voor zware industrie en aan dergelijke gebieden is gebrek in de provincie. Volgens de plannen wordt het vol gezet met windmolens. Weg mogelijke werkgelegenheid in een krimpgebied. Een grootschalig open agrarisch productielandschap met een diversiteit aan overige activiteiten wordt met de voorgenomen plannen gewijzigd in een zeer grootschalig industriegebied voor de levering van elektriciteit.

Hoe verhouden de plannen voor het windpark zich met de Dorpsvisie Meeden?

Een visie, goedgekeurd door de provincie en vervolgens door de gemeenteraad van Menterwolde.

Het Platform ziet graag een nauwkeurig onderzoek naar de veranderde beeldkwaliteit t.a.v. toerisme en de aantrekkelijkheid van nieuwkomers in ons gebied.

Energieopbrengst

In de startnotitie wordt het niet duidelijk hoe de energieopbrengst zal worden gemeten.

De methodiek die moet worden gehanteerd gaat er van uit dat elke turbine een standaard energieproductie heeft. Echter de lokale windsituatie en de ruwheid van terrein zal een ander beeld opleveren evenals de powercurve van de turbines.

Het Platform wenst een gedegen kosten/baten analyse betreffende windenergie.

Daarin meegenomen alle aspecten en rapporten die op dit moment voorhanden zijn. In het onderzoek o.a. aandacht voor de volgende punten:

- ♦ ‘Schommeling’, het op- en afregelen van de conventionele centrales als gevolg van de variabiliteit van de wind kost extra brandstof. Hoeveel?
- ♦ De energiekosten van bouw en installatie van de molens.
- ♦ Idem de energiekosten van de bekabeling en voorzieningen nodig voor de aansluiting op het elektriciteitsnet.
- ♦ Opvang van snelle windveranderingen vergt vaker inzet van snel regelbare generatoren die niet energie-efficiënt zijn. Wat zijn de nadelige gevolgen hiervan?
- ♦ Draagt dit windpark, na een gedegen en eerlijke kosten/baten analyse, nog bij aan een beoogde CO2 reductie en zo ja in welke mate?

Verder wordt het gebied langs de N33 aangeduid als een windrijk gebied. Graag harde cijfers en afgezet tegen de echt windrijke gebieden, de grote grootschalige kustgebieden.

Daarmee vergeleken is Oost-Groningen een windarm gebied. Hierbij mag ook de te verwachten afname van winduren per jaar niet worden vergeten. Tot dusver is men veel te optimistisch geweest.

Natuur

Graag een overzicht van Rode lijst soorten die in het gebied voorkomen en van soorten die door de komst van windmolens hun foerage- en/of overnachtinggebied dreigen kwijt te raken. Onderzoek naar de gevolgen voor de in het gebied aanwezige vleermuizen populatie is gewenst. Het Platform ziet graag een ecologisch onderzoek waarin de gevolgen voor flora en fauna vanwege de komst van de windturbines, nader in beeld zijn gebracht en daaraan gekoppeld hoe de terugloop voorkomen kan worden.

Landschap

In de startnotitie wordt aangegeven dat er naar verschillende criteria wordt gekeken als het gaat om ruimtelijke inpassing. Bij de landschappelijke structuur is het belangrijk op twee verschillende schaalniveaus te beoordelen. Wegen, sloten, hoogspanningslijnen en spoorwegen behoren tot het grote schaalniveau. Op kleiner niveau zijn het de erven, bermen, singels e.d. die het landschap vormen. Op beide schaalniveaus dient het park aan te sluiten op het landschap. Echter het detailniveau is niet uitgewerkt; alternatieven zijn (nog) niet bekeken en vernoemd in de startnotitie. Dit lijkt ons wel een belangrijke uitgangsbasis voor maatschappelijk draagvlak.

Nog een ander punt is de aanwezigheid van industriële bedrijvigheid. Wij wonen in een plattelandsgebied. Een gebied dat het in hoge mate moet hebben van landschap, rust en ruimte. Plaatsing van windmolens van een dergelijke afmeting doet deze kwaliteiten ernstig teniet. Het landschapsbeeld zal drastisch veranderen door een zichtbare en continue aanwezigheid van beweging. Waarom wordt er niet geluisterd naar de Rijksadviseur voor het landschap?

“Een rommelige en willekeurige compositie van windparken wordt niet als mooi ervaren, omdat de molens niet meer worden gezien in samenhang met de landschapspatronen waarbij ze geplaatst zijn. Een tweede belangrijke voorwaarde is dat er alleen nieuwe megawindturbines geplaatst worden op de aangewezen locaties langs de kust. Allerlei losse windprojecten elders in het land zullen afbreuk doen aan de herkenbaarheid van het grote landschappelijke verhaal. Voor het realiseren van de taakstelling voor wind-op-land zou dat ook niet nodig hoeven zijn. En de kans is groot dat zonder een herkenbaar en aansprekend landschappelijk plan het maatschappelijk draagvlak voor windenergie afneemt”. Minister Verhagen heeft KDE Energy op 8-11-2010 het volgende geschreven: “Tevens bent u in eerste instantie verantwoordelijk voor het verkrijgen van draagvlak voor het project in de regio”. Waaruit blijkt dat dit draagvlak inderdaad aanwezig is?

Licht

Met betrekking tot de visuele rust die het windpark zal moeten uitstralen dient o.a. in te worden gegaan op de onderlinge afstand van de turbines. Te meer vanwege de voor elkaar draaiende rotorbladen. Elke windturbine zal worden voorzien van een flitslicht wat in het donker tot heinde en ver zichtbaar zal zijn. De positie van de rotorbladen draagt dan nog eens bij aan het zogenaamde disco-effect.

Slagschaduw

Windturbines veroorzaken slagschaduw. De positie van alle windturbines ten opzichte van de bewoonde kom is dusdanig dat de inwoners van Wildervank, Veendam, Muntendam en Zuidbroek bij opkomende zon met slagschaduw te maken zullen krijgen en Meeden, Ommelandervijk en Zuidwending bij ondergaande zon. Mooi dat er verwezen wordt naar wettelijke normen. Echter, naar ons bekend is, zijn deze normen zo beperkt dat volgens de norm er niemand last van heeft, maar in de praktijk de hele gemeenschap wordt getraakteerd op slagschaduw. Graag zien wij dan ook de nadere uitwerking van het effect van slagschaduw tegemoet, waarin ook de woningen in beeld zijn gebracht die op een grotere afstand zijn gelegen

Geluid

In de startnotitie wordt gesproken over kwantitatieve geluidseffecten door de geluidsbelasting te bepalen op de gevel van geluidsgevoelige objecten, zoals woningen. Ook wordt aangegeven dat er gekeken zal worden naar de wettelijke voorschriften voor geluid. Bovengenoemde benadering van geluidseffecten is mijn inziens te algemeen. Het Platform is van mening dat een specifieke benadering van geluidseffecten noodzakelijk is. Factoren die van belang zijn bij de berekening van geluid zijn: o.a. de bronsterkte van de turbines, de plaatsing van deze turbines maar zeker niet onbelangrijk: de reflectie van geluid vanwege aanwezigheid van bv. loodsen. In de startnotitie wordt gesproken over enkele algemene voorwaarden met betrekking tot geluid. Zo wordt in één adem het activiteitenbesluit genoemd. Naar onze beleving is dit besluit van toepassing voor niet-vergunningsplichtige activiteiten en niet voor een project van deze omvang. In de startnotitie wordt nu al uitgegaan van een geluidsniveau van Lden 47 dB met daarbij aanvullende contouren met afwijkende waarden. Hoe kan dit standpunt al bekend zijn als er nog geen akoestische berekening / metingen aan vooraf is gegaan? Bovendien is een vergunning (project) maatwerk, geen algemene regel. Windturbines maken geluid naargelang het waait. In de startnotitie wordt gesproken dat de geluidsnorm wordt getoetst aan de geldende norm. Deze norm is een kwantitatief getal dat op zich niets zegt. Een windsnelheidsafhankelijke geluidsmeting maar zeker ook een seizoen en periode (dag, avond en nacht) meting kan inzichtelijk maken welke overlast een windturbine daadwerkelijk voor de omgeving zal opleveren. Tevens moet ook uit de metingen blijken hoe aan de Lden norm, het zgn. jaargemiddelde, kan worden voldaan. Wij verlangen dan ook dat er windsnelheidsafhankelijke, seizoen en periode geluidsmeting wordt uitgevoerd en bijgevoegd bij het project. Het toetsen van de “wettelijke” norm aan gevoelige objecten (woningen) is een taak van de overheid. Maar welke woningen zijn gevoelige objecten? Graag zien wij een overzicht in de MER welke personen en adressen mee participeren, zodat duidelijk wordt wat de status van de woning is ten opzichte van het toetsen aan de geluidsnorm. Ook wil het Platform graag onderzocht hebben wat de gevolgen zijn van het impulsachtige karakter van windturbinegeluid voor de mens. Zo ook de gevolgen van laagfrequent geluid. Graag zie wij deze geluidsparagraaf dan ook nader uitgewerkt.

Alternatieve locaties

Wat zeker niet moet worden vergeten te onderzoeken zijn de alternatieve locaties die destijds door de Streekraad Oost-Groningen zijn aangewezen. Dit omdat men de locatie N33 ongewenst vond. Deze vijf alternatieve locaties zullen naar verwachting minder weerstand opleveren en minder overlast voor mens en dier veroorzaken.

Conclusie

Het Platform vindt de startnotitie op vele vlakken te vaag en te summier. Het windmolenpark zal een grote inbreuk op landschap en leefomgeving te weeg brengen. Relevante aspecten worden onvoldoende of niet bij de besluitvorming betrokken.

Met vriendelijke groet,

Namens alle mensen die de Stichting Platform Tegenwind N33 hebben gemachtigd hun belangen te vertegenwoordigen,

Ondertekening

Bestuurslid Tegenwind N33

Ondertekening

Bestuurslid Tegenwind N33